

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Mt 13, 24 – 30

Text: Mt 22, 1 – 14 *A Ježíš k nim znovu mluvil v podobenstvích: "S královstvím Božím je to tak, jako když jeden král vystrojil svatbu svému synu. Poslal služebníky, aby přivedli pozvané na svatbu, ale oni nechtěli jít. Poslal znovu jiné služebníky se slovy: 'Rekněte pozvaným: Hle, hostinu jsem uchystal, býčci a krmný dobytek je poražen, všechno je připraveno; pojdte na svatbu!' Ale oni nedbali a odešli, jeden na své pole, druhý za svým obchodem. Ostatní chytili jeho služebníky, potupně je ztýrali a zabili je. Tu se král rozhněval, poslal svá vojska, vrahy zabubil a jejich město vypálil. Potom řekl svým služebníkům: 'Svatba je připravena, ale pozvaní nebyli jí hodni; jděte tedy na rozcestí a koho najdete, pozvěte na svatbu.' Služebníci vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky. Když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu. Řekl mu: 'Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?' On se nezmožil ani na slovo. Tu řekl král sloužícím: 'Svazte mu ruce i nohy a uvrhněte ho ven do temnot; tam bude pláč a skřepění zubů.' Neboť mnozí jsou pozváni, ale málokdo bude vybrán."*

Podobenství o hostině jako starocírkevní perikopa se nám během církevního roku ozve hned dvakrát. Na 2. neděli po Trojici se čte její Lukášovská verze, která je možná i známější. Tam se rozebírají hlavně ty tři výmluvy pozvaných, jako že jeden koupil pole a jde se na ně podívat, druhý koupil pět párů volů a jde je vyzkoušet a třetí nemůže přijít prostě proto, že se oženil.

Matoušova verze, ač se zdá, že jde o totéž Ježíšovo podobenství, se v mnoha ohledech liší. Jednak se soustředí na trochu jiné důrazy, jednat posouvá podobenství do jiné, řekl bych vyšší společenské roviny. U Lukáše prostě nějaký člověk zve přátele na večeři. U Matouše Král žení syna, možná následníka trůnu a zve na královskou svatbu. Odmítnutí takového pozvání tu není jen známkou velké zaneprázdněnosti, ale jasným protestem proti královské svatbě. Vždyť ani samotné zvaní na svatbu není pro královské služebníky bez rizika. Zatímco první vyslance pozvání pouze ignorovali, další už chytli, potupně je ztýrali a zabili je. V tomto podobenství už nejde o problematiku nějaké osobní zbožnosti, ale vysloveně o vysokou politiku. Vládce království zve oficiální delegace na svatební hostinu, ale odpovědí na jeho vstřícné gesto je mu vzpóra a vzdor. Je to plivnutí do tváře laskavého panovníka. Služebníci, reprezentující královu otevřenou náruč jsou veřejně ostouzeni a zabíjeni. Až takto vyhoceně zní Ježíšovo podobenství.

Jako v každém podobenství, jednotlivé postavy jsou role, které někoho představují. Bůh je zde představen jako král. Není to jen tak nějaký člověk, který pořádá večeři. Je tu zobrazen jako vládce, který zve ke královské hostině. Je to Pantokrator, vládce všeho stvoření, všeho univerza. Je to všemohoucí univerzální Bůh všude a pro všechny. Jeho vládu nelze ignorovat. Buď ji člověk uzná, nebo se jí vzepře. A tento Bůh Král široce otevírá svou náruč a zve do svého království každého, kdo se chce radovat ze svatby jeho syna. Bohužel naráží ve světě na odpor těch, kteří z toho žádnou radost nemají. Naopak dávají demonstrativně najevo svůj vzdor. Zkuste si představit, že někoho k sobě pozvete s otevřenou náručí, ale nesetkáte se s žádným vděkem, naopak ti pozvaní vás začnou zabíjet. Divíte se králi, že nakonec poslal svá vojska, vrahy zahubil a město vypálil? Ano, v Lukášově verzi, kde jde o sousedské pozvání na večeři, by královo jednání bylo absurdně kruté a absolutně nepřiměřené. Ale v politicky laděném Matoušově příběhu je pro danou situaci očekávané, protože jde o vzpouru a urážku krále. To, že dá popravít vrahy, zde není projev krutosti, ale přesně to, co se od spravedlivého krále čekalo. Nicméně nezapomínejme, že prvotním záměrem krále nebylo trestat nýbrž pozvat na svatební hostinu.

Pozoruhodné je, že po tak negativní zkušenosti s odmítnutím král od svého původního záměru neupustí. Posílá služebníky na rozcestí, aby pozvali na svatbu, koho najdou. Opět je tu rozdíl od Lukáše, kde služebníci mají pozvat chudé, zmrzačené, slepé a chromé. Tady se jedná o lidi na křižovatkách cest. Tedy na místech, kde se střetávají různé cesty a směry. Tím je vyjádřeno, že Bůh je králem napříč hranicemi, je Bohem i tam, kde se střetávají různé cesty, směry, kultury a tradice. Dokonce zachází tak daleko, že nechá shromáždít na svatební hostinu úplně všechny, které služebníci našli, zlé i dobré. To my bychom měli potřebu je na těch hranicích přece jen trochu třídit. Ale Ježíš v jiném podobenství říká: „Jak to chcete třídit? Nechte to růst spolu, koukol i pšenici. Jinak byste to pole pěkně zrychtovali. Kdo chce vidět na ulici jen slušné lidi, nebude mít nakonec koho na tu svatbu zvat.“ Služebníci tedy vyšli na cesty a shromáždili všechny, které našli, zlé i dobré; a svatební síň se naplnila stolovníky.

Ano, v království Božím je místa dost. A není to hostina jen pro dobré, hodné, poslušné, slušné. Alespoň já takový nejsem, takže bych tam vlastně být neměl. Jestliže jsem byl také pozván, pak bych si toho asi měl náležitě vážít. A vzít si na sebe oblek, který je danému pozvání přiměřený a společenské situaci odpovídající. To není jen formalita. Tím totiž vyjadřuji svůj vnitřní postoj.

Přes onu nevidanou hostitelskou velkorysost, když král vstoupil mezi stolovníky, spatřil tam člověka, který nebyl oblečen na svatbu. Řekl mu: `Příteli, jak ses sem dostal, když nejsi oblečen na svatbu?`

Možná vás v této chvíli napadne, jak mohl být ten člověk oblečen na svatbu, když ho služebníci sebrali chudáka někde na cestě a on s tím nepočítal. To by ovšem platilo v té lukášovské verzi, kde služebníci posbírali a přinutili vejít na svatbu všelijaké žebráky. Matouš ale předpokládá jinou situaci. Jde o královskou svatbu a ani ti druhotně pozvaní nebyli žádní žebráci a nepřišli jen tak nalehko. Jistě i oni měli možnost vyjádřit svůj vděk odpovídajícím způsobem. Koneckonců, svatebčan nemusí mít jen luxusní oblek či krásné šaty. Někdy stačí přišpendlená větvička myrty jako znamení řádně pozvaného svatebčana. Všichni přece známe různé zkazky o neznámých příbuzných, kteří se vetřeli na cizí svatbu, jen aby se dobře najedli. V Ježíšově podobenství se má svatebčan vyznačovat odpovídajícím svatebním šatem. To ovšem musí v podobenství něco znamenat. Není nutné po způsobu starých vykladačů příběh alegorizovat a vidět ve svatebních šatech třeba roucho nevinnosti, křest či dobré skutky. Stačí, že vhodným či nevhodným oblečením host vyjadřuje ke královské svatbě svůj vnitřní postoj. Nedbá-li o svůj šat, pak dává hostiteli najevo svou lhostejnost vůči velkorysému pozvání. Je jako člověk, který se octnul v církvi, ale je mu to jedno a žádné důsledky z toho pro sebe nevyvodil. Je ve sboru, klidně může být i pokřtěný, ale vlastně neví proč a nijak ho to nevzrušuje. A na otázku, proč tu je, ani neumí odpovědět. Je jako jistá žena, které se zeptali, proč chodí do kostela, a ona odpověděla, že neví, ať se zeptají pana faráře. Ani svatebčan v Ježíšově podobenství nebyl schopen odpovědět, proč je vlastně na svatbě, když nemá svatební oblečení.

Nicméně, četli jsme, že svatba byla otevřená pro všechny – pro zlé i dobré. Přesto ani tak široce pojaté pozvání není zárukou, že na svatbě vydrží každý. A je to možná pro někoho překvapivé zjištění, že o účasti na svatbě nakonec nerozhoduje tradiční třídění na lidi dobré a lidi zlé. I zlí můžou na svatbě zůstat a naopak i dobří mohou skončit v temnotách. Záleží jen, zda mají svatební šat. Jinými slovy, záleží, jaký postoj ke svému hostiteli zaujmou. Zda mají před králem úctu, zda jej uznávají a váží si ho. A zda je samotné to pozvání nějak změnilo. Zda z toho vyvodí pro sebe nějaké důsledky. A tak je tomu v Ježíšových podobenstvích vlastně napořád. U nemilosrdného služebníka nevadilo, zda nebo kolik dlužil, ale jestli byl ochotný sám odpustit. U dělníků na vinici nezáleželo na množství odvedené práce, ale jen na chuti nechat se najmout. U marnotratného syna nezáleželo na tom, kolik majetku promrhal, ale jen na touze vrátit se zpět k otci. Tak i u svatebního stolu Kristova se scházejí lidé, kteří jsou zároveň dobří i zlí. Ale jen ten, kdo o to opravdu stojí, tam také zůstane. Vždyť mnozí jsou pozváni, ale jen málokdo bude vybrán.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, shromažďuješ nás a zveš nás. Nás, kteří jsme zároveň zlí i dobří. Děkujeme ti, že nás přijímáš ne pro naše kvality, ale pro tvou milost, kterou nám udílíš. Dej, ať tvou milostí nepohrdáme, ale ctíme tě svým srdcem, myslí i svými rty. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, Ty nám každému nabízíš nový šat tvé spravedlnosti, který je utkaný z tvého milosrdenství a z tvé odpouštějící lásky. Vyveď nás z omylu, máme-li za to, že nám stačí náš uspiněný šat hříchu, který na sobě nosíme. Dej, ať nikdo neklame sám sebe ani druhé. Dej, ať se nebojíme podívat se na sebe do zrcadla tvého slova. Prosíme tě za všechny ty, kteří byli pozváni do tvého království, ale tvoji milosti nepřijali. Modlíme se za jejich spasení. Prosíme tě za naši církev, dej, ať usiluje o to, aby byla krásnou nevěstou, která by svému ženichu dělala čest a zářila čistotou a novým, běloskvoucím rouchem. Prosíme tě, ochraňuj nás ode všeho zlého a od poskvrny světa. Amen.*